

Wandelroute markeert einde aan landjepik voorouders

De mens heeft voortdurend de neiging letterlijk grenzen te verleggen. Dus werden de afgelopen eeuwen grensstenen geplaatst om duidelijk te maken welke grond van welke natie was. Bij Coevorden staan vier grensstenen die nergens elders in Nederland te zien zijn, neergezet in 1801 ten tijde van de Bataafse republiek. Een net geopende wandelroute voert langs deze en andere ste-
nen.

Door Gertjan Albers

COEVORDEN ■ Formeel hebben grensstenen geen nut meer. Burgemeesters van grensgemeenten hoeven niet meer een keer per jaar op inspectie, want de grenzen zijn immers bij de eenwording van Europa 'verdwegen'. De stenen dreigen daardoor in de vergetelheid te raken. Ze staan ook steeds vaker in de weg: voor boeren bijvoorbeeld die zo'n steen midden op het land hebben staan, voor wegenbouwers en voor oprukkende industrie.

Zoals in Coevorden, waar het grensoverschrijdende industrieterrein Europark enkele stenen dreigde op te slokken. "Het culturele erfgoed van onze voorouders loopt gevaar, want stenen worden steeds vaker zo maar weggehaald. Omdat mensen bovendien vaak maar weinig weten over grensstenen hebben we deze wandelroute bedacht", zegt Dirkje Mulder-Boers van de historische ver-

De grenssteen langs de weg tussen Coevorden en Emlichheim, nabij het oude douanekantoor, is gehavend. Er zit een gat in de steen, die dateert uit 1824. Dirkje Mulder, hier bij de steen, denkt dat een verdraaide kogel uit de Tweede Wereldoorlog daarvoor verantwoordelijk is. Aan de ene kant van de steen staat de letter H van Hannover, aan de andere kant de N van Nederland.

eniging Stadt en Heerlichkeit Coevorden.
Om het wandelpad aan te leggen is er intensief overleg gevoerd met boeren (die land moesten afstaan), natuurverenigingen en jagers. Uniek zijn de vier grensstenen uit de Bataaf-

■ VRIJSTAAT BEUKEVELD

Het wandelpad loopt ook langs de 'soevereine staat Beukeveld', die Gerard Beukeveld in 2006 uitriep. De familie Beukeveld ligt al jaren in de clinch met de gemeente Coevorden vanwege gronden in en rond het Europark. Coevorden ontgengende een stuk grond, waarop Beukeveld z'n eigen staat uitriep. Toen de gemeente door het betwiste perceel een weg wilde aanleggen, dreigde Beukeveld in een brief aan premier Balkenende de infrastructuur van Europark op te blazen. Daarvoor werd hij in juni door de politierechter in Assen veroordeeld tot too uur werkstraf. De zaak krijgt een vervolg bij het gerechtshof in Leeuwarden, want Beukeveld tekende meteen hoger beroep aan.

Anderen mooie stenen langs de 14 kilometer lange route zijn die uit 1824 (ten tijde van het koninkrijk Hannover) en uit 1880 (talloze staties aan de andere kant van de grens waren toen opgegaan in Pruisen). De markeringen uit de negentiende eeuw zijn gemaakt van Bentheimer zandsteen. "Je staat er verstreld van hoe diep die stenen in de grond staan. Zeker wel een meter. Dat moest ook wel, want veel stenen staan langs natuurlijke grenzen zoals sloten. De grond is daar nogal eens drassig."
Later kwamen er tussen Coevorden en Emlichheim nog wel grensaanduidingen bij, maar die hebben lang niet dezelfde uitrustering. Graven stenen, maar ook een grenspaal in de vorm van een pvc-buis ter hoogte van het meertje Laatsche

Groningen-Zeeland

Dirkje Mulder hoopt dat haar wandelpad een vervolg krijgt in aangrenzende gemeenten. "Zodanig ons eindpunt bijvoorbeeld een vervolg langs de grens van de gemeente Emmen met Duishand krijgt. Met als uiteindelijk doel natuurlijk een pad langs de hele Nederlandse grens, van Groningen tot aan Zeeland. Dat zou prachtig zijn!"

Bruch. "Hulpstenen, noem ik die ook wel", zegt Mulder. Niet het echte werk dus.

Ze raakte jaren geleden gefascineerd door de grensstenen. "De mens wil altijd grenzen verleggen. Niet voor niets staat in de Bijbel dat waarschuwing dat de grenzen van uw vader niet verlegd moeten worden. Kijk naar ruïnen bij woningen. Mensen hebben voortdurend de neiging net iets meer te pakken. De stenen moesten een einde maken aan het onderlinge landjepik."

■ BOEKJE

De route is in de vorm van een 8. Het Duitse café Arendshof is een mooi begin- en eindpunt van de wandeling van 14 kilometer. Wie vanaf het NS-station in Coevorden loopt heeft een route van 20 kilometer voor de kiezen. De route staat vermeld in een boekje dat voor 4 euro te koop is bij de VVV en boekhandel Kardol in Coevorden.

Foto: Jan Anninga